

‘Het kan verkeren’

Prof. dr. Joop van den Berg over crisismanagement van Rutte III

‘Het kan nog alle kanten op.’ Het is volgens Joop van den Berg, parlementair historicus, nog veel te vroeg om te beweren dat premier Mark Rutte en zijn derde kabinet met de aanpak van de coronacrisis ‘geschiedenis’ schrijven.

‘Winst aan gezag en vertrouwen op korte termijn heeft geen voorspellende betekenis voor wat er op langere termijn gebeurt’, schrijft Van den Berg in een vergelijkende analyse. ‘Noch de premier, noch zijn collega’s weten hoe de afrekening er bij de eerstkomende verkiezingen uit zal zien.’ Dat heeft het voordeel, voegt hij er aan toe, dat zij er ook geen rekening mee hoeven te houden.

In de parlementaire geschiedenis schiet het soms alle kanten op. Drees’ historische betekenis stond al vast voor de watersnoodramp van 1953. De Jong is naderhand gerehabiliteerd, iets wat Balkenende en Bos ‘niet gauw’ zal overkomen.

[Lees verder >](#)

‘Ga straks rustig slapen’

'Ga straks vooral rustig slapen.' Zo ongeveer adviseerde een verre voorganger van premier Rutte, Hendrik Colijn, 'mijne landgenoten' bij een crisis. Dat was niet, zoals het verhaal nog steeds gaat, aan de vooravond van de Duitse inval in 1940, maar vier jaar eerder: in 1936. Nadat Duitse troepen het Rijnland hadden bezet, gebruikte de minister-president de radio om de gemoederen te kalmeren. De regering had voorzorgsmaatregelen getroffen, verzekerde hij. 'Daarom maan ik nog eens aan om zich niet te laten verontrusten.' Colijn beëindigde zijn radiorede zo: 'Ik verzoek den luisteraars dan ook om wanneer ze straks hunne legersteden opzoeken, even rustig te gaan slapen als ze dat ook andere nachten doen. Er is voorshands nog geen enkele reden om werkelijk ongerust te zijn. En daarmee, geachte luisteraars, laat ik u over aan de verpozing die de radio u pleegt te bieden. Goedenavond.'

Zijn de koeien al binnen?

Column

Jan Schinkelshoek, hoofdredacteur van de Hofvijver, voormalig communicatiedirecteur van Justitie

'...Crisiscommunicatie is een vak apart. Zeker voor 'Den Haag', dat de handen al vol heeft aan communicatie in gewone tijden. Laat zich een pak zeep, een hypotheek of een smartphone gemakkelijker 'verkopen' dan beleid, een crisis stelt eisen aan bestuurders waarop Haagse politici niet worden geselecteerd. Je moet iets hebben van een IJzeren Hein die er niet voor terugschrikt om, desnoods tegen je eigen crisisstaf in, je eigen weg te gaan. En er ook de ruimte voor te nemen. ...'

[Lees de column >](#)

In tijden van corona

De coronacrisis houdt Nederland en Europa in zijn greep. Een serie beschouwingen vanuit politiek, bestuurlijk en Europees perspectief.

Corona & noodrecht

De coronacrisis is een noodsituatie, maar - nog? - geen noodtoestand, althans in Nederland niet. Een analyse.

[Lees verder >](#)

Corona & noodverordeningen

Bijzonder: noodverordeningen in gemeenten, vastgesteld door de voorzitter van de veiligheidsregio, gedicteerd door de minister. Een analyse

[Lees verder >](#)

Wie is de baas?

Wie is de baas over corona? De crisis vereist stevige bevoegdheden en dito communicatie. Een beschouwing.

[Lees verder >](#)

Parlementaire 'immunititeit'

Parlementen in Europa gaan verschillend om met de coronacrisis. Maar ze blijven wel open. Een overzicht.

[Lees verder >](#)

Nieuwe eurocrisis?

Kan de veelgeplaagde euro een nieuw rondje 'brinkmanship' overleven? Een analyse.

[Lees verder >](#)

Europese Gezondheidsunie?

Moet Europa ook 'un front commun contre la maladie' vormen, zoals vroeger wel eens geopperd? Een pleidooi.

[Lees verder >](#)

Europese Coördinatie

Haperend maakt de Europese Unie de oude belofte waar. Maar er is nog een lange weg te gaan. Een beschouwing.

[Lees verder >](#)

Uit Hongkong & Singapore

Aan de andere kant van de wereld, in Hongkong en Singapore, kijken ze een beetje verwonderd naar Nederland. Een dubbel bericht.

[Lees verder >](#)

---

30 maart 2020, Den Haag

Voorlopig zijn onze evenementen uitgesteld in verband met de coronacrisis. Onze toekomstige agenda kunt u via onderstaande 'Uitgebreide agenda' bekijken.

Andere activiteiten

[> Uitgebreide agenda](#)

Agenda

Frankrijk & Brexit

Europa na Brexit: Deel II

De Britten en de Fransen in de Europese Unie, het was een ongelukkig huwelijk. Beide landen stonden vaak lijnrecht tegenover elkaar. Een voor de hand liggende gedachte is dan ook dat de geopolitieke positie van Frankrijk na het vertrek van de Britten verstevigt. Die gedachte botst echter ruw met de realiteit.

> [Lees verder](#)

Minister van buiten

Artikelen

Het is zeer uitzonderlijk als een minister afkomstig van een oppositiepartij toetreedt tot een coalitie. Een overzicht.

> [Lees verder](#)

Falende overheid

'Dat had niet zo gemoeten!' Bij overheidsdiensten gaat te veel fout, blijkt uit een recente studie. Een voorbeschouwing.

> [Lees verder](#)

Op zoek naar alternatieve communicatie

Thierry Baudet bevestigt hoe groot de ergernis over gevestigde media bij politieke partijen soms is. Een overzicht.

> [Lees verder](#)

Europese Klimaatwet

Probeert de Europese Commissie meer macht naar zich toe te trekken? Of blijft de Klimaatwet binnen het afgesproken juridisch kader. Een beschouwing.

> [Lees verder](#)

'Ik ga je zeer missen, Snuit.'

Minister Ferdinand Grapperhaus (Justitie en Veiligheid, CDA) neemt per Twitter afscheid van zijn afgetreden collega Bruno Bruins. In de ministerraad zaten ze naast elkaar - ze vormden het duo 'Snuf en Snuitje'.

En verder

Nieuws

Ook de Tweede Kamer kan in tijden van crisis efficiënter vergaderen. Een advies.

[Lees verder >](#)

Parlementaire informatieplicht - of: hoe vertellen we het Kamerleden? Een analyse.

[Lees verder >](#)

Geautomatiseerde opsporing van fraude moet van de rechter. Maar mag het ook? Een beschouwing.

[Lees verder >](#)

Herdenkingen Tweede Kamer van nationale rampen

- Watersnoodramp - 3 februari 1953
- Spoorwegramp Harmelen - 9 januari 1962
- Vliegtuigramp Tenerife - 30 maart 1977
- Bijlmerramp - 6 oktober 1992
- Vuurwerkram্প Enschede - 16 mei 2000
- Vliegramp MH17 - 2 september 2014

Europese instanties betrokken bij de coronacrisis

- Coronaresponsteam EU-Commissie
- Crisisresponsteam Raad van de EU
- ECDC
- Europees Medicijnagentschap
- Frontex
- RescEU

Partners

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners. [Lees verder >](#)

[> Eerder verschenen nummers](#)

[> Contact met de redactie](#)

Parlement.com

- [Kiezers](#)
- [Partijen](#)
- [Tweede Kamer](#)
- [Eerste Kamer](#)
- [Regering](#)
- [Europa](#)

Europa-Nu.nl

- [Praktisch Europa](#)
- [Europa in de wereld](#)
- [Nederland en Europa](#)
- [Beleid en toekomst](#)
- [Wie doet wat](#)

Montesquieu-Instituut.nl

- [Het instituut](#)
- [Onderzoek](#)
- [Onderwijs](#)
- [Activiteiten](#)
- [Publicaties](#)
- [Europa](#)